Horník/hornice v ostatních činnostech v dole (kód: 21-035-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství (kód: 21)
Týká se povolání: Horník v ostatních důlních činnostech
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Dobývání v porubu	3
Vyuhlování a zajišťování výklenků	3
Provádění prací mimo dobývací cyklus	3
Ražení důlních děl razícími stroji	3
Ražení důlních děl pneumatickými kladivy pomocí trhací práce	3
Likvidace dlouhých důlních děl	3
Ražení a stavění křížů, vidlic, vjezdů, výklenků a ostatních výlomových důlních děl	3
Provádění prací mimo razicí cyklus	3
Vybavování a výkliz porubu a ostatních důlních děl	3
Vedení záznamů o stavu na pracovišti	3
Obsluha dopravních a strojních zařízení v dole	3
Orientace ve vyhláškách a technických předpisech týkajících se pracovníka při ražbě a dobývání	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 30.01.2024

Kritéria a způsoby hodnocení

Dobývání v porubu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat vybavení porubu při strojním dobývání, vysvětlit funkci jednotlivých zařízení	Ústní ověření
b) Určit podle technologického postupu a pokynů pro obsluhu a údržbu dobývací cyklus (pracovní operace: vrtání, nabíjení vývrtů, trhací práce, sbíjení, zajišťování, budování, plenění, překládka sekcí, překládka dopravníků)	Praktické předvedení s ústním vysvětlením
c) Zvolit nástroje, nářadí, osobní ochranné pracovní prostředky a ostatní potřebné náležitosti k provádění zadané operace při dobývání	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vyuhlování a zajišťování výklenků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést práce při vyuhlování a zajišťování výklenků a úpravy vstupu do porubu a popsat možná rizika	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Určit podle technologického postupu operace (sbíjení, vyuhlování, zajišťování, budování) při vyuhlování a zajišťování výklenků a provádění úprav vstupu do porubu	Praktické předvedení s ústním vysvětlením
c) Zvolit nástroje, nářadí, osobní ochranné pracovní prostředky a ostatní potřebné náležitosti k provádění zadané operace	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění prací mimo dobývací cyklus

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést ostatní práce mimo dobývací cyklus a jednotlivé pracovní operace při jejich provádění (příprava předpolí porubu, plenění výztuže za porubem, zkracování a přemísťování navazujících dopravníků, přemísťování energetických zařízení, likvidace výstroje důlních děl před porubem, úprava větrání)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Určit podle technologického postupu pořadí a způsob správného provedení jednotlivých činností	Praktické předvedení s ústním vysvětlením
c) Zvolit nástroje, nářadí, osobní ochranné pracovní prostředky a ostatní potřebné náležitosti k provádění zadané operace	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Ražení důlních děl razícími stroji

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést základní práce na čelbě při strojním ražení, vysvětlit funkci jednotlivých zařízení	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Určit podle technologického postupu a pokynů razicí cyklus (pracovní operace: strojní vyuhlování, zajišťování, budování výztuže, vystrojování důlního díla)	Praktické předvedení s ústním vysvětlením
c) Zvolit nástroje, nářadí, osobní ochranné pracovní prostředky a ostatní potřebné náležitosti k provádění zadané operace	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Ražení důlních děl pneumatickými kladivy pomocí trhací práce

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést základní práce na čelbě při ražení, vysvětlit funkci jednotlivých zařízení	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Určit podle technologického postupu a pokynů pro obsluhu a údržbu razicí cyklus (pracovní operace: vrtání, nabíjení vývrtů, trhací práce, nakládání a odtěžení horniny, zajišťování, budování výztuže, vystrojování důlního díla)	Praktické předvedení s ústním vysvětlením
c) Zvolit nástroje, nářadí, osobní ochranné pracovní prostředky a ostatní potřebné náležitosti k provádění zadané operace	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Likvidace dlouhých důlních děl

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést základní hornické práce při likvidaci dlouhých důlních děl a jejich rizika	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Určit podle technologického postupu pořadí a způsob správného provedení hornických prací při likvidaci dlouhých důlních děl	Praktické předvedení s ústním vysvětlením
c) Zvolit nástroje, nářadí, osobní ochranné pracovní prostředky a ostatní potřebné náležitosti k provádění zadané operace	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Ražení a stavění křížů, vidlic, vjezdů, výklenků a ostatních výlomových důlních děl

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést práce při ražení a stavění křížů, vidlic, vjezdů, výklenků a ostatních výlomových důlních děl, vysvětlit jejich účel a zásady jejich bezpečného provádění	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Určit podle technologického postupu pořadí a způsob správného provedení hornických prací při ražení a stavění křížů, vidlic, vjezdů, výklenků a ostatních výlomových důlních děl	Praktické předvedení s ústním vysvětlením
c) Zvolit nástroje, nářadí, osobní ochranné pracovní prostředky a ostatní potřebné náležitosti k provádění zadané operace	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění prací mimo razicí cyklus

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést práce mimo razicí cyklus a jednotlivé pracovní operace při jejich provádění (prodlužování potrubí, luten, závěsné dráhy a dopravníků, úprava větrání, doprava materiálu na čelbu)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Určit podle technologického postupu pořadí a způsob správného provedení jednotlivých činností	Praktické předvedení s ústním vysvětlením
c) Zvolit nástroje, nářadí, osobní ochranné pracovní prostředky a ostatní potřebné náležitosti k provádění zadané operace	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vybavování a výkliz porubu a ostatních důlních děl

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést práce při vybavování a výklizu porubu a ostatních důlních děl, vysvětlit jejich účel, popsat jednotlivé pracovní operace a zásady jejich bezpečného provádění	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Určit podle technologického postupu pořadí a způsob správného provedení hornických prací při vybavování a výklizu porubu a ostatních důlních děl	Praktické předvedení s ústním vysvětlením
c) Zvolit nástroje, nářadí, osobní ochranné pracovní prostředky a ostatní potřebné náležitosti k provádění zadané operace	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení záznamů o stavu na pracovišti

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zaznamenat v souladu s provozním předpisem údaje o provedených činnostech na pracovišti a výsledcích předepsaných kontrol bezpečnosti provozu a ochrany zdraví	Praktické předvedení s ústním vysvětlením
b) Zaznamenat v souladu s provozním předpisem údaje o zjištěných závadách při provozu pracoviště, poruchách a opravách zařízení	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit obě kritéria.

Obsluha dopravních a strojních zařízení v dole

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provozovat jednotlivá dopravní (např. dopravníky) a ostatní strojní zařízení, vysvětlit jejich funkci a povinnosti při jejich obsluze	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zvolit nástroje, nářadí, osobní ochranné pracovní prostředky a ostatní potřebné náležitosti k provádění zadané operace s určeným strojním zařízením	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit obě kritéria.

Orientace ve vyhláškách a technických předpisech týkajících se pracovníka při ražbě a dobývání

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyhledat ve vyhláškách a právních předpisech, z technických, bezpečnostních, provozních předpisů, z dokumentace obsluhovaných strojních zařízení relevantní informace, týkající se povinností pracovníků	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit toto kritérium.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce

Uchazečem o zkoušku může být každá fyzická osoba starší 18 let, která získala alespoň základy vzdělání, nebo účastník rekvalifikace podle zákona č. 435/2004 Sb., zákon o zaměstnanosti.

Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (https://nsp.cz/jednotka-prace/hornik-v-dole)

Autorizovaná osoba zároveň s odesláním pozvánky ke zkoušce písemnou formou sdělí, kde a jakým způsobem se uchazeč může informovat o svých povinnostech a průběhu zkoušky a které doklady/dokumenty musí uchazeč předložit bezprostředně před započetím zkoušky.

2. Průběh zkoušky

Před zahájením zkoušky uchazeč předloží zkoušejícímu průkaz totožnosti a případně další dokumenty opravňující k připuštění ke zkoušce uvedené v části 1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce.

Bezprostředně před zahájením zkoušky autorizovaná osoba seznámí uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s jeho právy a povinnostmi v rámci zkoušky dle zákona č. 179/2006 Sb. a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Zkoušející uzná, a tedy nemusí ověřovat, ty odborné způsobilosti, které byly již dříve u uchazeče ověřeny v rámci zkoušky z jiné profesní kvalifikace (nutno doložit osvědčením o získání profesní kvalifikace), a které jsou shodné svým rozsahem i obsahem. Rozsah a obsah odborné způsobilosti určují její jednotlivá kritéria a pokyny k realizaci zkoušky popsané v hodnoticím standardu. Zkoušející tyto odborné způsobilosti neuzná jako již ověřené, pokud by tím nebylo zajištěno řádné ověření ostatních požadavků stanovených tímto hodnotícím standardem (například při nutnosti dodržení technologických postupů a časové souslednosti různých činností).

Zkouška se koná v českém jazyce.

Zkouška je veřejná. Praktická část zkoušky a praktická zkouška není veřejná v případech, kdy to je nutné z hygienických důvodů nebo z důvodu ochrany zdraví a bezpečnosti práce.

Při způsobu ověření "praktické předvedení s ústním ověřením“ uchazeč v průběhu praktického předvádění nebo po jeho ukončení doplňuje činnosti ústním výkladem a zodpoví případné doplňující otázky zkoušejících.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede autorizovaná osoba do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou odbornou způsobilost a výsledek zapisuje do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky.

Výsledné hodnocení pro danou odbornou způsobilost musí znít:
- „splnil“, nebo
- „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé odborné způsobilosti.

Výsledné hodnocení zkoušky zní buď:
- „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny odborné způsobilosti, nebo
- „nevyhověl“, pokud uchazeč některou odbornou způsobilost nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí autorizovaná osoba vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze dvou členů. Všichni členové komise musí být přítomni u zkoušky po celou dobu trvání zkoušky.

Zkoušející je povinen provádět ověřování odborných způsobilostí při zkoušce přesně podle všech ustanovení tohoto hodnoticího standardu.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou se zaměřením na oblast hornictví nebo strojírenství a nejméně 5 let odborné praxe v pozici s odbornou způsobilostí technického dozoru nebo bezpečnostního technika nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti hornictví.

b) Vysokoškolské vzdělání nejméně bakalářského studijního programu se zaměřením na oblast hornictví nebo strojírenství a nejméně 5 let odborné praxe v pozici s odbornou způsobilostí technického dozoru nebo bezpečnostního technika nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti hornictví.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost a praxi v povolání autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti a praxe v povolání v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- důlní pracoviště
- dobývací nebo razicí stroje
- dopravníky
- energetické zařízení
- místnost na povrchu
- přístroje pro měření důlních plynů (interferometr, detektor CO^2
- technická, provozní a výkresová dokumentace (dobývací stroje, razicí stroje, rubání, čelby, těžní a výdušné třídy, dopravníky)
- ochranné pracovní prostředky
- nářadí a nástroje

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda).

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 10 až 12 hodin (hodinou se rozumí 60 minut).

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro těžbu a úpravu nerostných surovin, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
OKD, a. s.